

پیام تسلیت برای درگذشت احمد جبریل

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: مقام معظم رهبری در پیامی درگذشت مبارز خستگی‌ناپذیر آقای احمد جبریل (دبیرکل جبهه مردمی برای آزادی فلسطین) را تسلیت گفتند. متن پیام مقام معظم رهبری به این شرح است...

صفحه ۲

شنبه ۱۹ تیر ۱۴۰۰ • ۲۹ ذی‌القعده ۱۴۴۲ • ۱۰ جولای ۲۰۲۱

تیتراها

بازخوانی روایت‌های مختلف از ۱۸ تیر ۷۸

چه کسی دستور برخورد با دانشجویان را صادر کرد؟

صفحه ۲

جمع‌آوری امضا علیه قدیانی در حمایت از مصباح

صفحه ۲

وحشت افغانستان از بازگشت کابوس طالبان

صفحه ۸

ابراهیم رحیم‌پور در گفت‌وگو با «شرق» احتمال داد:

طالبان با تصرف اسلام‌قلعه دنبال تجارت با ایران است

صفحه ۴

برندهای ایرانی

برخاسته از آتش

روایتی از زندگی و کارآفرینی «محسن آزمایش»

صفحه ۵

حرف اول

مرزداران سیستان و بلوچستانی نباید تنها بمانند

کامران باقری‌لنگرانی*

ایران به دلیل قرارگرفتن در چهارراه ارتباطی جهانی و داشتن مرز مشترک با ۱۵ کشور یکی از طولانی‌ترین مرزها را در غرب آسیا دارد. مسیر مرزی ایران در زمین و دریا بیش از هشت‌هزارو ۷۰۰ کیلومتر و استان‌های مرزی به ۱۶ استان می‌رسد. هرچند این مزیت نسبی می‌توانست در توسعه تجارت و رونق اقتصادی اثرگذار باشد اما متأسفانه این مزیت در برخی مواقع منجر به حوادث تلخی برای کشورمان شده است. یکی از وقایع تلخ تاریخی انتشار بیماری آبله در کشور ما و سپس سایر نقاط جهان در سال‌های ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۱ بود. روایت این همه‌گیری تلخ در کتاب بیوتوربسم استاد ارجمند جناب آقای دکتر حاتمی و نیز اسناد سازمان بهداشت جهانی به تفصیل آورده شده است. به طور خلاصه در مهرماه ۱۳۴۹ یک خانواده شش‌نفره افغان به قصد عزیمت به مکه مکرمه از حوالی کابل به سمت مشهد مقدس حرکت کرده و در طی مسیر از مناطق آندمیک آبله در افغانستان عبور می‌کنند و پس از پنج روز به مشهد می‌رسند. در مشهد مقدس یکی از فرزندان خانواده علائم بیماری بثوری را نشان می‌دهد اما در مراجعه به پزشک تأخیر داشتند و هرچند توسط پزشکان مشهد، بیماری آبله تشخیص داده می‌شود ولی قبل از تشخیص، این خانواده با عده زیادی از زائران تماس داشته‌اند. اولین موج همه‌گیری به فاصله کوتاهی در شش استان و سپس در تهران رخ می‌دهد. در تهران بستری‌شدن بیماران در بیمارستان‌ها دامنه بیماری را گسترده‌تر می‌کند و مناطق پرجمعیت تهران و شهرها و روستاهای اطراف پایتخت به‌سرعت درگیر می‌شوند. دولت وقت شهنشاهی چون در تدارک شش‌های دوهزارو ۵۰۰ ساله بوده، با انکار بیماری موارد را تا مدت‌ها به سازمان بهداشت جهانی گزارش نمی‌کند ولی در نهایت بیماری تمام کشور و حتی شیراز یعنی محل برگزاری جشن‌ها را هم دربر می‌گیرد.

ادامه در صفحه ۴

از سوی مقام معظم رهبری صادر شد

پیام تسلیت برای درگذشت احمد جبریل

پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری: مقام معظم رهبری در پیامی درگذشت مبارز خستگی‌ناپذیر آقای احمد جبریل (دبیرکل جبهه مردمی برای آزادی فلسطین) را تسلیت گفتند. متن پیام مقام معظم رهبری به این شرح است...

صفحه ۲

تأکید مراجع تقلید به رئیس‌جمهور منتخب

مشکلات اقتصادی مردم را برطرف کنید

رئییی با آیات عظام نوری همدانی، جعفر سبحانی، مکارم شیرازی علوی گرگانی، صافی گلپایگانی و شبیری زنجانی گفت‌وگوکرد

گروه سیاست: ابراهیم رئیسی، روز گذشته در اولین سفر خود به قم بعد از انتخاب به‌عنوان رئیس‌جمهور به دیدار مراجع تقلید رفت و با آیات عظام نوری همدانی، جعفر سبحانی، آیت‌الله مکارم شیرازی، آیت‌الله علوی‌گرگانی و آیت‌الله صافی گلپایگانی و آیت‌الله شبیری‌زنجانی گفت‌وگو کرد. او پیش‌تر به مشهد نیز سفر کرده بود. به گزارش روابط عمومی دفتر رئیس‌جمهور منتخب، آیت‌الله‌العظمی حسین

وعده‌های عملی نشده بیرانوند

صفحه ۱۱

یادداشت

توسعه پایدار و تقابل بین توانستن و دانستن

این درک متعالی رسیده است که دانستن قاعده‌های طبیعت و همسوکردن جریان توسعه کشور با آن، پیروزی بزرگ‌تری را به ارمغان می‌آورد. رشد اقتصادی در کشور ما در چند دهه گذشته با بیشترین هزینه‌های زیست‌محیطی ممکن همراه بوده است. الگوی نامناسب توزیع جمعیت موجب شده بخش مهمی از جمعیت در کلان‌شهرها متمرکز شوند که این امر باعث افزایش آلودگی‌های زیست‌محیطی در این مناطق شده است. برداشت غیراصولی آب از ذخایر زیرزمینی موجب بروز خطر نشست دشت‌های کشور شده است. مساحت جنگل‌ها به سرعت کاهش یافته است. بسیاری از گونه‌های جانوری ارزشمند در معرض خطر انقراض قرار گرفته‌اند و ذخیره ارزشمند خاک کشور در معرض خطر نابودی قرار گرفته است. با قدری مسامحه می‌توان تمام این رفتارهای خسارت‌بار و بی‌مهری با طبیعت را از آثار و نتایج انتخاب رویکرد «ما می‌توانیم» در برخورد با این نعمت و ثروت بزرگ دانست. ما توانسته‌ایم در مبارزه بی‌امان با طبیعت سرکش و سرسخت کشورمان، به سبک خود بر آن پیروز شویم و با ساختن بیش از ۴۰ سد بر سر راه رودخانه‌های حوزه دریاچه ارومیه، این زیست‌بوم ارزشمند را متلاشی کرده‌ایم. درحالی‌که پیشینیان ما با توان به‌مراتب اندک در میدان علم و فناوری، اما با درکی متعالی از ظرفیت طبیعت، برداشت آب از منابع زیرزمینی را به‌گونه‌ای تنظیم کرده بودند که اصل منابع لطمه‌ای نبیند. به بیان دیگر آنان برخلاف ما به اسرار هماهنگی با طبیعت دست یافته بودند. تغییر مسیر طبیعی رودخانه‌ها تا حدی در سرزمین ما به یک شیوه مرسوم بدل شده که فلان منطقه دوردست برای خود حقابه‌ای از رودخانه که هزاران سال در مسیر طبیعی خود طی طریق کرده، تعریف می‌کند و اولویت و استحقاق ساکنان مناطق هم‌جوار رودخانه را نادیده می‌گیرد. زبرا در یک کلام «می‌تواند». به این ترتیب جامعه امروز ایران با قهر طبیعت روبه‌رو شده است. نشست دشت‌ها، تخریب منابع خاکی در نتیجه سیلاب‌ها و کاهش مساحت جنگل‌ها همه و همه حاصل این قهر طبیعت است.

ادامه در صفحه ۸

زنده جاویدان خداست

یار عزیز دوران تحصیل در خارج از کشور شادروان **صادق سمیعی** از میان ما رفت. یادش گرامی باد. عرض تسلیت خدمت همسر گرامی و فرزندانش.

دکتر علی دولت داد، ددکتر جمشید لطفی، منوچهر بیات، ادموند هوسپیان جمشید مبصر، فرخ خداپنده لو، احمد موسوی، مسعود سمیعی پرویز شریفی، حسین چهار سوفي، فرهاد بهبهانی و ایرج سمندر

سرکار خانم فرزانه فقیه‌زاده و جناب آقای وحید معتمدنژاد

مصیبت وارده را تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه غفران و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزو مندیم.

صدیقه تقوی – مهدی رحمانیان

ملک‌های انتخاب وزیر نفت

نامه فدراسیون صنعت نفت ایران به آیت‌الله رئیسی

گروه اقتصاد: احتراماً انتخاب جنابعالی را به عنوان رئیس‌جمهور منتخب ایران عزیزمان تبریک عرض نموده و مراتب سپاس فدراسیون صنعت نفت ایران را از اینکه بنا بر این است که با بهره‌گیری از خرد جمعی و هم‌گرایی نسبت به انتخاب همراهان خود...

صفحه ۵

سال هجدهم • شماره ۴۰۴۷ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

تقی شهرام، بازنده تاریخ

احمد غلامی . سردبیر

اگر بگویم سیاست داخلی در تعلیق است، چندان بیراه نگفته‌ایم. دولت روحانی در انتهای خط است و دولت رئیسی هنوز با به خط آغاز نگذاشته است. در این خلا به‌وجودآمده و در جابه‌جایی دولت‌ها، کارهای اساسی چندانی صورت نخواهد گرفت. دولت مستقر بیش از هر زمان دیگری درصدد وقت‌گذرانی است و تلاشش رفع و رجوع کارهای روزمره است. اما دولت رئیسی از هم‌اکنون آستین بالا زده و برعکس دولت روحانی در آغاز، کار احیای سیاست داخلی را در دستور کار دارد. دیدارهای او با برخی وزرا و مقامات دولت روحانی و تماس‌های مکرر و وسیع دفترش با منتقدان وضع موجود که بیش از همه اصلاح‌طلبان را دربر می‌گیرد، اقداماتی است که در دولت‌های پیشین سابقه نداشته است. این دعوت‌ها برخی اصلاح‌طلبان را با تضاد جدی روبه‌رو خواهد کرد. البته نه آن دسته از اصلاح‌طلبانی که همواره مترصد نفوذ و مشارکت در قدرت‌اند. برای همین آنان برای حضور در این دیدارها و ارائه پیشنهادها خود -اگر چیزی در چته داشته باشند- سر از پا نمی‌شناسند و از یکدیگر سبقت می‌گیرند. این گروه از اصلاح‌طلبان، چه آنها که در دولت روحانی هستند و چه آنها که از خارج از دولت‌اند، برایشان اصل ماندگاری در قدرت است؛ اما اصلاح‌طلبانی که تضاد جدی با دولت سیزدهم دارند، در برابر این دعوت‌ها چه خواهد کرد؟ رئیسی این دسته از اصلاح‌طلبان را با معضل جدی روبه‌رو کرده است؛ معضلی که تضادهای درونی آنان را بیش از پیش آشکار می‌کند. بسیاری از اصلاح‌طلبان به‌گفته عباس عیدی، تکسین‌های قدرت‌اند. آنان همواره درصددند برای ماندن در قدرت راه و سازوکاری پیدا کنند. منظور، همین دسته از اصلاح‌طلبانی است که معلوم نند بر چه اساسی نامزدهایی را برگزیدند که هیچ‌یک از آنها به‌لحاظ رویکردهای سیاسی چندان قرائتی با یکدیگر نداشتند؛ مثلاً کنار هم قراردادن پزشکیان و طریف، جهانگیری و تاجزاده از هیچ اصلی تبعیت نمی‌کند مگر یک چیز. آن هم چیدمانی برای رسیدن به هدفی خارج از موفقیت این نامزدهای موجود در لیست. شاید هدف نهایی آنان حمایت از علی لاریجانی در دقایق آخر بوده است اما دست بر قضا این طرح نیز با ردصالحیت علی لاریجانی به شکست انجامید، بگذریم. هدف چوب‌زدن به تابوت مرده نیست. می‌خواهم بگویم دولت رئیسی برعکس دولت روحانی، با سیاست داخلی آغاز کرده است؛ اما اینکه دولت او چقدر نتوان آن را دارد تا در غیاب مردم سیاست را احیا کند، پرسشی اساسی است که بیش از همه حامیان رئیسی و اصلاح‌طلبان باید به آن پاسخ بگویند. یقیناً حامیان دولت سیزدهم به خلق و احیای سیاست توسط رئیسی خوش‌بین‌اند، چراکه آنها بارها و بارها گفته‌اند با اندکی ترمیم اقتصادی قهر مردم به مهر نفتی نسبت به فروش نفت خام و اشتغال بیش از ۳۰۰ هزار نفر و خیلی از مزایای دیگر عملاً باعث شده است که صنایع نفتی دنیا درحال گذار از صنایع پالایشگاهی به سمت پتروپالایشگاهی باشند که به توجیه به صنایع پایین‌دستی نفت است که به دلیل سودآوری و ارزش افزوده ۱۵برابری فراورده‌های نفتی نسبت به فروش نفت خام و اشتغال بیش از ۳۰۰ هزار نفر و خیلی از مزایای دیگر عملاً باعث شده است که صنایع نفتی دنیا درحال گذار از صنایع پالایشگاهی به سمت پتروپالایشگاهی باشند که به دلیل طرحی قدیمی و انحراف از حالت بهینه با کاهش حاشیه سود و عدم جذابیت مواجه شده‌اند. برآوردها نشان می‌دهد که پالایشگاه آبادان تنها با راندمان ۳۰ درصد مشغول به کار است. در مجلس دهم بود که کمیسیون انرژی قانون «توسعه صنایع پایین‌دستی نفت و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» را در صحن علنی مطرح و توسط نمایندگان وقت مجلس به تصویب رساند.

ادامه در صفحه ۴

واکسیناسیون قطره‌چکانی و وعده‌های بی‌سرانجام ادامه دارد خیالبافی‌های کروناپی آقای وزیر

صفحه ۹

یادداشت

نفت، تحریم و دولت سیزدهم

مالی سنگین دارد که آقای رئیسی باید برای تأمین آن تکلیف خود را بسا تحریم‌ها که هم‌اکنون نفس‌های این صنعت نفت را در زیر زانوی خود به شماره انداخته است، روشن کند. در مواجهه با تحریم‌ها، دولت سیزدهم با سه رویکرد خاص روبه‌رو خواهد شد که عبارت‌اند از: ۱- خنثی‌سازی تحریم‌ها ۲- دوزدن تحریم‌ها و ۳- لغو تحریم‌ها. ۱- خنثی‌سازی تحریم‌ها: بی‌اثرکردن تحریم‌های نفتی از طریق توسعه ظرفیت پالایشگاه‌ها و پتروپالایشی‌ها به‌خوبی امکان‌پذیر است. در سال ۸۵ که اوپاها قصد داشت با تحریم بنزین، نارضایتی اجتماعی را به نارضایتی سیاسی تبدیل کند، کشورمان توانست با احداث پالایشگاه ستاره خلیج فارس و تولید روزانه ۱۱۰ میلیون لیتر بنزین، نیاز کشور را برطرف و عملاً این تحریم‌ها را خنثی کند. یکی دیگر از روش‌های خنثی‌سازی تحریم‌ها توجیه به صنایع پایین‌دستی نفت است که به دلیل سودآوری و ارزش افزوده ۱۵برابری فراورده‌های نفتی نسبت به فروش نفت خام و اشتغال بیش از ۳۰۰ هزار نفر و خیلی از مزایای دیگر عملاً باعث شده است که صنایع نفتی دنیا درحال گذار از صنایع پالایشگاهی به سمت پتروپالایشگاهی باشند که به دلیل طرحی قدیمی و انحراف از حالت بهینه با کاهش حاشیه سود و عدم جذابیت مواجه شده‌اند. برآوردها نشان می‌دهد که پالایشگاه آبادان تنها با راندمان ۳۰ درصد مشغول به کار است. در مجلس دهم بود که کمیسیون انرژی قانون «توسعه صنایع پایین‌دستی نفت و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» را در صحن علنی مطرح و توسط نمایندگان وقت مجلس به تصویب رساند.

ادامه در صفحه ۱۱

مجید سجادی‌پناه
استاد دانشگاه

اقتصاد ایران به دلیل ماهیت نفتی‌بودن، به‌عنوان یک اقتصاد تک‌محصولی شناخته می‌شود و از زمان کشف نفت تاکنون در ۱۱۳ساله گذشته، یک‌چهارم از کل ذخایر خود را به مصرف رسانده و هم‌اکنون با ۲۰۸ میلیارد بشکه بعد از ونزوئلا و عربستان در رتبه سوم دنیا قرار دارد. ولی کشور نروژ در ۳۰ سال گذشته یعنی از زمان کشف، استخراج و فروش نفت توانسته است با فروش روزی یک‌میلیون و ۹۵ هزار بشکه، ذخیره صندوق توسعه خود را به رقم باورنکردنی هزارو ۳۵۷ میلیارد دلار برساند. در مقابل صندوق توسعه ما، با فروش نفتی بیش از این کشور یعنی به‌طور متوسط دومیلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز و با نزدیک به چهار برابر «زمان استحصال و فروش» یعنی ۱۱۳ سال به رقم تقریباً «هیچ» برسد. نروژی‌ها سالانه از این مبلغ صندوق، صدمیلیارد دلار سود بانکی می‌گیرند و آن را برای نسل فعلی که به‌زعم آنها پیمانکار نسل‌های آتی است، خرج می‌کنند. یعنی منابع چه در زیر زمین باشد به‌صورت نفت و چه در روی زمین‌های به‌صورت دلار، از نظر آنها متعلق به تمام نسل‌های این کشور است. اقتصاد شکننده ایران وابستگی بسیار زیادی به نفت دارد. تغییرات و نوسانات حاصله از «نرخ و میزان فروش» این نعمت خدادادی، باعث شده است که همواره این اقتصاد با تکان‌های شدیدی روبه‌رو باشد. فاصله معنی‌دار در درآمد نفتی ۱۱۷میلیارد دلار در سال ۹۰ تا ۸ میلیارد دلار در سال ۹۸، عملاً باعث شده است که «اقتصاد یک کشور تک‌محصولی» مانند کشور ما به‌شدت آسیب ببیند. بنابراین قطع وابستگی به صادرات نفت خام در گام اول و جلوگیری از خام‌فروشی در گام دوم باید به قید فوریت، در دستور کار دولت سیزدهم قرار گیرد. از طرف دیگر تحقق وعده‌های رئیس‌جمهور منتخب مانند رفع فقر، تأمین مسکن، اشتغال ... نیاز به منابع